

N:o 69.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag angående ändrad lydelse af §§ 6, 7, 12 och 15 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862; gifven Stockholms slott den 15 februari 1907.

Under åberopande af hvad bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för denna dag innehåller, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att, under den förutsättning att ändring af rikets grundlagar i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts proposition N:o 28 vid 1907 års riksmöte varder af Riksdagen i grundlagsenlig ordning beslutad, antaga härvid fogade förslag till lag angående ändrad lydelse af §§ 6, 7, 12 och 15 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862.

Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Hugo Hammarskjöld.

Förslag

till

L A G

angående ändrad lydelse af §§ 6, 7, 12 och 15 i förordningen
om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd
den 21 mars 1862.

Häri genom förordnas, att §§ 6, 7, 12 och 15 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 6.

Vid omröstning följes, på landet, hvad för kommunalstämma och, i stad, hvad för allmän rådstuga stadgadt är i afseende på röstberäkning samt rösträtts utöfning och öfverlåtande på annan person.

Den röstlängd, som vid kyrkostämma tillämpas, skall för hvarje gång vara minst en vecka å kungjordt ställe till granskning framlagd.

Vill någon mot röstlängden framställa anmärkning, göre det innan något ärende till behandling å kyrkostämman företages; och må anmärkning, som senare mot längden göres, ej komma under pröfning. Stämman meddelar öfver framställd anmärkning genast sitt beslut och låter i längden införa den rättelse, som däraf föranledes.

Missnöje med kyrkostämmans beslut öfver anmärkning mot röstlängden må anföras i den ordning § 41 stadgar. Ej må, till bestyrkande af gjord anmärkning, hos högre myndighet andra bevis gälla än de, som varit i behörig ordning vid kyrkostämman företedda.

§ 7.

Där stads- och landsförsamlingar äro i kyrkligt afseende förenade, äga de att på kyrkostämman samfällt öfverlägga och besluta i gemensamma angelägenheter; och skall därvid, då omröstning i någon fråga erfordras, för hvardera församlingen följas dess uti den föreliggande frågan eljest gällande röstlängd, på sätt i § 6 sägs, hvarefter de för hvarje mening afgifna rösterna på sådant sätt sammanräknas, att stadsförsamlingens medlemmar bibehållas vid sina rösttal enligt den använda röstlängden och därtill läggas de från landsförsamlingen afgifna röster, mångfaldigade med det tal, som angifver dessa rösters värde, då hvardera församlingen tillerkännes rösträtt, svarande mot summan af de inom församlingen senast beräknade inkomstbelopp, efter hvilka kommunalutskylder skola utgöras (inkomstsumman). Uträkningen af nämnda tal sker enligt bifogade formel. Uppkommer därvid del af hundradel, skall hvad som uppgår till eller öfverstiger half hundradel förhöjas till hel hundradel, och hvad som understiger half hundradel bortfalla.

Besluta förenade stads- och landsförsamlingar annan röstgrund än nu är sagdt, skall detta beslut, där det varder af Konungen stadfast, lända till efterrättelse.

Hvad sålunda är stadgadt gälle ock, där församlingar, om hvilka här är fråga, endast delvis äro med hvarandra förenade.

§ 12.

Kallelse till kyrkostämman utfärdas genom kungörelse af kyrkoherden eller den, som för särskildt tillfälle stämman hålla bör, och skall innehålla bestämd uppgift om tid, ställe och öfverläggningsämne för sammanträdet, afvensom underrättelse om tid och ställe för röstlängdens framläggande till granskning samt huru rättelse däri, enligt hvad i § 6 sägs, må sökas.

Har domkapitlet förordnat särskild prästman till kyrkostämmas hållande, då må han kallelsen utfärda.

Kungörelsen uppläses från predikstolen fjorton dagar eller minst en vecka före stämman. Är kyrkostämman utsatt till dag, då gudstjänst hålles, skall kungörelsen den dagen änyo uppläsas.

För ärende, som fordrar så skyndsam handläggning, att kungörandet icke medhinnes inom den tid, som nu föreskrifven är, må kyrkostämman

kunna hållas efter kortare kallelsetid, och äfven samma dag den pålyses. Vid sålunda utlyst stämma skall den röstlängd, som senast varit till granskning framlagd, efter verkställd justering lända till efterrättelse. Beslut om utgift eller erläggande af bidrag därtill må ej vid sådan stämma fattas.

Beslutar kyrkostämman, att kungörelse om stämma jämväl bör anslås å viss plats inom församlingen eller införas i en eller flera tidningar i orten, skall ordföranden, där så ske kan, föranstalta därom. Den omständigheten, att kungörelse ej blifvit anslagen eller i tidning införd, må icke utgöra hinder för stämmans hållande.

§ 15.

Mom. 1. Sedan öfverläggningen förklarats slutad, framställer ordföranden proposition, så affattad, att den må kunna med ja eller nej besvaras.

Ordföranden tillkännagifver därefter, huru enligt hans uppfattning beslutet utfallit, och befäster detsamma, där omröstning ej begäres, med klubbslag. Äskas omröstning, verkställs den öppet och efter upprop.

Mom. 2. Till beslut erfordras två tredjedelar af de i omröstningen deltagandes röster efter röstvärdet, då beslutet afser:

a) afhändande af fast egendom eller därifrån härflytande rättighet, eller inköp af sådan egendom;

b) beviljande af anslag till nya företag eller behof, eller sådan ökning af anslag, som föranleder uttaxering för längre tid än fem år;

c) upptagande eller förnyande af lån eller förlängning af tiden för erhållet låns återbetalande.

Mom. 3. I öfriga frågor bestämmes utgången genom enkel pluralitet af de afgifna rösterna enligt den vid omröstningen följda röstgrund. Falla rösterna lika för olika meningar, gäller den mening, hvilken de flesta röstande efter hufvudtalet bifallit. Äro äfven efter sådan beräkning rösterna lika delade, varder den mening beslut, som ordföranden biträder.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1910.

Formel

för uträkningen af det tal, hvarmed vid sammanräkning af afgifna röster inom förenade stads- och landsförsamlingar landsförsamlingens medlemmars röster skola mångfaldigas:

- A = inkomstsumman i landsförsamlingen,
 B = » » stadsförsamlingen,
 a = röstsumman enligt landsförsamlingens röstlängd,
 b = » » stadsförsamlingens »
 x = det sökta talet.

$$x = \frac{A \times b}{B \times a}.$$

Utdrag af protokollet öfver ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 15 februari 1907.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

Departementschefen statsrådet Hammarskjöld anförde:

»På sätt chefen för civildepartementet den 30 nästlidne januari vid anmälan inför Kungl. Maj:t af förslag till lagar angående ändring i vissa delar af förordningarna om kommunalstyrelse på landet och om kommunalstyrelse i stad meddelat, har förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 varit föremål för granskning inom ecklesiastikdepartementet; och anhåller jag nu i underdånighet att få underställa Kungl. Maj:ts pröfning förslag till ändring i vissa delar af sistnämnda förordning.

I § 6 af förevarande förordning är föreskrifvet, att vid omröstning å kyrkostämma skall följas, på landet, hvad för kommunalstämma och, i stad, hvad för allmän rådstuga är stadgadt i afseende på röstberäkning

samt rösträtts utöfning och öfverlåtande på annan person. Något särskildt stadgande om röstlängd vid omröstning å kyrkostämma finnes ej. Med anledning häraf användes vid kyrkostämma den röstlängd, som eljest inom motsvarande borgerliga kommun på landet eller i stad är gällande, endast med iakttagande af det i § 4 af nämnda förordning gifna stadgande, att främmande religionsbekännare och de, som till utträde ur svenska kyrkan sig anmält, äro från rösträtt å kyrkostämma undantagna. Justering af röstlängden å dylik stämma är icke föreskrifven, men lärer mångenstädes förekomma.

Af enahanda skäl, som chefen för civildepartementet den 30 nästlidne januari anført till stöd för justering, i hvarje förekommande fall, af den röstlängd, som skall komma till bruk vid allmän rådstuga eller å kommunalstämma, torde röstlängden böra å hvarje kyrkostämma underkastas justering före ärendenas handläggning. En sådan åtgärd är efter min mening desto mera af behovet påkallad, som någon granskning af de personers befogenhet att utöfva rösträtt, hvilka kunna förmodas tillhöra främmande trossamfund, icke af magistraten eller å kommunalstämman företages.

De nya bestämmelserna angående röstlängdens granskning och justering, såvidt fråga är om handläggning af de till det kyrkliga området hörande ärenden, torde böra införas i §§ 6 och 12 af kyrkostämmoförordningen och affattas i öfverensstämmelse med motsvarande stadganden, hvilka enligt chefens för civildepartementet förslag skulle upptagas uti de förordningar, som reglera verksamheten inom de borgerliga kommunerna på landet och i stad.

De stadganden angående röstvärdets beräkning, som intagits i förut omförmälda förslag till ändringar i förordningarna om kommunalstyrelse på landet och om kommunalstyrelse i stad, torde böra föranleda den ändring i § 7 i förevarande förordning, att, då vid gemensam öfverläggning inom förenade stads- och landsförsamlingar omröstning i någon fråga förekommer, rösterna böra sammanräknas, icke såsom nu på det sätt, att landsförsamlingens medlemmar bibehållas vid sina rösttal enligt den använda fyrktalslängden och därtill läggas de från stadsförsamlingen afgifna röster, mångfaldigade med det tal, som angifver dessa rösters värde, då hvardera församlingen tillerkännes rösträtt, svarande mot det församlingen senast påförda hela antal bevillningskronor, utan så att stadsförsamlingens medlemmar bibehållas vid sina rösttal enligt den använda röstlängden och därtill läggas de från landsförsamlingen afgifna röster, mångfaldigade med det tal, som angifver dessa rösters värde, då hvardera församlingen tillerkännes rösträtt, svarande mot summan af de inom församlingen senast beräknade inkomstbelopp, efter hvilka kommunalutskylder skola utgöras.

Sedan numera enligt särskilda lagar af den 26 april 1905 alla, hvilka deltaga i kostnaderna för underhåll af kyrka, prästgård och annan gemensam byggnad, skola bidraga därtill efter en och samma grund, läres anledning icke längre förefinnas att bibehålla den i andra stycket af § 7 — enligt dess nuvarande lydelse — införda undantagsbestämmelse i afseende å sättet för beräkning af de olika församlingarnas röstsumma.

De bestämmelser om kvalificerad majoritet vid beslut i vissa fall, som upptagits i förslagen till ändringar i förordningarna om kommunalstyrelse på landet och i stad, torde böra i tillämpliga delar införas jämväl vid omröstning å kyrkostämma och förordningens § 15 i öfverensstämmelse därmed ändras.

Slutligen anser jag mig böra nämna, att jag vid granskning af förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 icke funnit anledning att, i detta sammanhang, framlägga förslag till ändring i berörda författning.

I enlighet med de åsikter, jag nu tillåtit mig uttala, har jag efter samråd med chefen för justitiedepartementet låtit utarbета förslag till lag angående ändrad lydelse af §§ 6, 7, 12 och 15 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862.»

Sedan departementschefen därefter uppläst sistnämnda förslag, hemställde han, att förslaget måtte genom nådig proposition för Riksdagen framläggas till antagande under den förutsättning, att ändring af rikets grundlagar i öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts proposition n:o 28 vid 1907 års riksmöte varder af Riksdagen i grundlagsenlig ordning beslutad.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder lämna bifall; och skulle proposition af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ex protocollo:
A. I. Lindhagen.